

Position paper hoofdlijnenbrief van Rijn Abvakabo FNV Mei 2013

Overwegingen

De plannen van dit kabinet Rutte rond de AWBZ kunnen over het algemeen niet rekenen op steun van Abvakabo FNV. De algehele gedachte achter deze plannen is dat wij als samenleving meer voor elkaar moeten gaan zorgen (mantelzorg) in plaats van zorg als recht. Dit klinkt mooi, maar in de praktijk is onze samenleving daar niet op ingericht. Onze samenleving is de afgelopen dertig jaar ingericht op economische zelfstandigheid voor iedereen; als je dit al zou willen veranderen, kan dit niet binnen enkele jaren. Op dit moment verlenen 3,5 miljoen Nederlanders al mantelzorg, waarvan 450.000 nú al overbelast zijn. Onafhankelijk onderzoeksbureau KIWA heeft doorgerekend dat de kabinetsplannen voor nóg meer miljoenen uren extra mantelzorg zullen zorgen. De nieuwe directeur van het SCP, de heer Putters, waarschuwde recent al voor het veel te gemakkelijk over de schutting gooien van zorgtaken bij mantelzorgers. Té makkelijk wordt gezegd dat mantelzorg het gat dat de bezuinigingen op de professionele zorg slaat wel kan opvullen.

Een andere belangrijke gedachte die Abvakabo FNV aantreft in de hoofdlijnenbrief van staatssecretaris van Rijn is het overhevelen van taken uit de AWBZ naar gemeenten. Dit kan alleen maar goed verlopen wanneer er ook voldoende budget mee komt en er voldoende tijd en ruimte is voor gemeenten om dit in te vullen. Dit is nu absoluut onvoldoende het geval.

Een derde belangrijke gedachte uit de kabinetsplannen is dat de kosten voor de (langdurige) zorg te hard stijgen en er daarom bezuinigd moet worden. Abvakabo FNV trekt in twijfel of deze kostenstijging specifiek aan de langdurige zorg is te wijten. Als er bezuinigd moet worden in de zorg is Abvakabo FNV van mening dat dit kan, maar dan wel op andere plaatsen:

- De zorgverzekeraars maakten afgelopen jaar 1,4 miljard euro winst
- De eigen vermogens van de zorginstellingen waren nog nooit zo hoog. Alleen al in de verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorginstellingen waren de eigen vermogens in 2011 ruim 3,3 miljard euro.
- Door het introduceren van aanbestedingen in de WMO, zijn de uitvoeringskosten van gemeenten gestegen tot 11%, dit is acht keer zoveel als de beheerskosten AWBZ.
- Het versneld aanpakken van de bureaucratie, topinkomens en verspilling (het rapport van Ab Klink laat zien dat met het aanpakken van de verspilling 4 tot 8 miljard euro is te besparen)

Inhoud

De grootste aanslag op de langdurige zorg in de kabinetsplannen is op de thuiszorg; huishoudelijke verzorging. Door het schrappen van 40% van het totale budget voor de huishoudelijke verzorging zullen ruim 50.000 medewerkers in de thuiszorg hun baan verliezen. Maar nog veel meer cliënten, 170.000, zullen hun zorg verliezen. Abvakabo FNV vindt dit onaanvaardbaar. In een tijd van historisch hoge werkloosheid, kiest het kabinet er met deze bezuiniging voor om nog veel meer werklozen te creëren. Terwijl in de zorg het werk niet verdwijnt. Door de vergrijzing

ontstaat er juist meer werkgelegenheid. In het onderzoek naar de gevolgen van de bezuinigingen op de huishoudelijke zorg, uitgevoerd door KIWA, wordt duidelijk dat een bezuiniging van 1,1 miljard euro slechts een nettobesparing van 240 miljoen euro oplevert. Bij een bezuiniging van 40% is het aannemelijk dat de nettobesparing ook flink lager zal zijn. Veel zorgmedewerkers zullen belanden in de WW en niet zomaar een nieuwe baan vinden in tijden van crisis. Veel thuiszorgcliënten zullen eerder een beroep moeten doen op (duurdere) intramurale zorg. Het schrappen van zo een omvangrijk deel van de thuiszorg staat naar de mening van Abvakabo FNV haaks op het beleid van het kabinet om ouderen langer thuis te laten wonen.

Ook de aanbestedingen in de WMO zijn Abvakabo FNV een doorn in het oog. Gelukkig regelt het Zorgakkoord dat de wetten Kant/Leijten voor de hele WMO gelden, maar nog steeds blijft het voor gemeenten mogelijk om aanbestedingen te doen. We hebben de laatste jaren gezien wat aanbestedingen in de WMO ons gebracht hebben: loondump voor de medewerkers, hogere uitvoeringkosten en slechtere kwaliteit. Abvakabo FNV vindt dat zorg zich niet leent voor aanbestedingen. Geld voor zorg moet naar zorg. Dit betekent dat de middelen geoormerkt moeten worden en dat werkgevers, werknemers en overheid gezamenlijk basistarieven vast moeten stellen. Voorts is Abvakabo FNV van mening dat de wet overgang onderneming per definitie van toepassing is wanneer een gemeente van zorgaanbieder wisselt.

Ook op andere plaatsen in de zorg wordt flink gesneden. Abvakabo FNV vindt dat met name de langdurige zorg veel te hard wordt geraakt. Het schrappen van de relatief lagere zorgindicaties zorgt voor veel ontslagen in de verzorgingshuizen en past niet in het beleid waarin tegelijkertijd ook de thuiszorg voor een substantieel deel wordt geschrapt. Ook de gehandicaptenzorg treft dit lot als het aan het kabinet Rutte ligt. Abvakabo FNV vindt dit onacceptabel. Ook de overheveling van taken, gepaard gaande met bezuinigingen, op begeleiding en dagbesteding veroorzaken naar de mening van Abvakabo FNV grote problemen.

Zorgakkoord

Het Zorgakkoord kan niet rekenen op de steun van Abvakabo FNV. Een akkoord dat in tijden van grote werkloosheid zorgt voor een massaontslag in de zorg kán niet goed zijn. Dit is niet goed voor de medewerkers in de zorg, maar absoluut ook niet voor cliënten in de zorg. Daarnaast wordt in het Zorgakkoord een nieuwe tariefkorting voor zorginstellingen doorgevoerd. Abvakabo FNV vreest dat dit ten koste zal gaan van de handen aan het bed. Wanneer deze tariefkorting gehandhaafd blijft, moet wat Abvakabo FNV betreft minimaal hierbij worden opgenomen dat deze tariefkorting niet ten koste mag gaan van de (extra) handen aan het bed. Abvakabo FNV ziet namelijk nu al dat zorginstellingen de geoormerkte intensiveringsmiddelen gebruiken om andere gaten in de begroting te dichten.

Abvakabo FNV heeft in de onderhandelingen over het zorgakkoord naast de eerder genoemde alternatieven een ultiem voorstel gedaan dat voorziet in volledige financiële dekking voor het overeind houden van de thuiszorg. Dit kan door 0,3% van de loonruimte voor medewerkers in de gehele zorg in te zetten. Het kabinet zag zelfs hierin geen oplossing. Abvakabo FNV constateert dat de politieke wil bij dit kabinet ontbreekt om te komen tot een oplossing.